

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка

31.03.2022 р. (протокол № 4)

Ректор

Велич - Володимир МЕЛЬНИК

ПРОГРАМА
фахового вступного випробовування
для здобуття освітнього ступеня магістра

Спеціальність – 035 «Філологія»

**Освітня програма – 035.038 «Слов'янські мови та літератури (переклад
включно), перша – чеська: чеська мова та література»**

Львів-2022

Програму ухвалено на засіданні Вченої ради філологічного факультету 8 лютого 2022 року, протокол № 7.

Голова Вченої ради філологічного факультету – в.о. декана філологічного факультету, к.ф.н, доц. Крохмальний Р.О.

Вступні фахові випробування проводяться на основі навчальних програм нормативних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки, визначених навчальними планами підготовки студентів за освітньо-професійним рівнем бакалавр зі спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська (освітня програма “Чеська мова та література”).

Фахове випробування – форма вступного випробування для вступу на основі здобутого (або такого, що здобувається) ступеня або освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Базу тестів фахового вступного випробування спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська (освітня програма “Чеська мова та література”) на освітній рівень «Магістр» складають 4500 тестів з дисциплін: “Чеська мова”, “Історична граматики чеської мови”, “Історія чеської літератури”, “Вступ до слов'янської філології”, “Теорія і практика перекладу”.

До кожного тестового завдання подані варіанти відповіді, з яких тільки один варіант правильний. Абітурієнт повинен розв'язати тест, обравши правильну відповідь серед запропонованих.

Кожен екзаменаційний білет містить 25 тестових завдань, складених відповідно до програми фахового вступного випробування. Працівники Приймальної комісії Університету формують індивідуальні набори тестів за кількістю вступників у день фахових випробувань.

Академічна доброчесність під час складання іспиту: очікуємо, що вступники під час процедури фахових випробувань будуть представляти свої знання та міркування. Списування, втручання в роботу інших вступників, отримання додаткової інформації за допомогою гаджетів тощо є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності під час процедури фахових випробувань є підставою до того, що приймальна комісія не зарахує результати, незалежно від масштабів списування чи обману в будь-якій формі.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Політика виставлення балів.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 4 умовні бали (загалом max = 100), що є оцінкою (від 100 до 200) результату фахових випробувань.

Конкурсний бал розраховується відповідно до алгоритму розрахунку при вступі на освітній рівень магістра.

Конкурсний бал (КБ) = 0,25 × П1 + 0,75 × П2, де

П1 – оцінка єдиного вступного іспиту з іноземної мови у формі тестування (англійська, німецька, французька або іспанська) або вступного випробування з іноземної мови у випадках, передбачених Правилами прийому до Львівського національного університету імені Івана Франка у 2022 році (за шкалою від 100 до 200 балів),;

П2 – оцінка фахового випробування (за шкалою від 100 до 200 балів).

Розділ VII, п. 7. Правил прийому до Львівського національного університету імені Івана Франка у 2022 https://admission.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/Pravyla-2022_01.pdf

Чеська мова

Графіка та орфографія чеської мови

Графічна система чеської літературної мови. Інвентар знаків Принципи чеського правопису.

Написання *i/u* після м'яких і твердих приголосних.

Написання *i/u* після т.зв. “правописно подвійних” приголосних.

Написання *i/u* в закінченнях іменників чоловічого роду.

Написання *i/u* в закінченнях іменників жіночого роду.

Написання *i/u* в закінченнях іменників середнього роду.

Написання *i/u* в закінченнях прикметників.

Написання *i/u* в закінченнях дієприкметників минулого часу. Граматичне узгодження.

Написання *i/u* в закінченнях дієприкметників минулого часу. Узгодження за смислом.

Чергування коротких і довгих голосних.

Написання літер *í/ů*. Чергування коротких і довгих голосних при словозміні.

Чергування коротких і довгих голосних при словотворі (іменників, прикметників, дієслів).

Часокількість префіксів та суфіксів. Написання сполучень *bje, vje, bě, vě, řě, tě, tně*.

Написання прийменників *s (se) - z (ze)* та префіксів *s - (se-) - z - (ze-)*.

Написання великої літери.

Правопис слів іншомовного походження.

Фонетика та орфоєпія чеської мови

Визначення дисципліни та предмет вивчення. Фонетика в парадигмі лінгвістичних дисциплін. З історії вивчення фонетики у чеському мовознавстві.

Органогенетична (артикуляційна, фізіологічна) фонетика. Органи мовлення та їх функції у процесі мовлення.

Основні поняття фонології. Характеристика системи вокалічних фонем. Артикуляція. Акустика.

Реалізація окремих вокалічних фонем /a, á/; /e, é/; /i, í/; /o, ó/; /u, ú/.
Дифтонги /ou/; /au/; /eu/.

Система чеських консонантних фонем. Артикуляція консонантів.
Акустика. Реалізація консонантних фонем / p/, /b/, / m/, /t/, /d/, /n/, /tʰ/, /dʰ/, /ň/.

Реалізація консонантних фонем /k/, /g/, /c/, /z/, /z/, /f/, /v/, /s/, /z/, /š/, /ž/, /j/,
/x/, /h/, /l/, /r/, /ř/.

Фонетичні засоби мовлення. Пауза. Інтонація. Наголос у реченні. Наголос у слові.

Закономірності сполучення фонем у потоці мовлення. Реалізація фонем в різних позиціях . Реалізація фонем після і перед паузою.

Асиміляція за дзвінкістю. Артикуляційна асиміляція. Злиття груп приголосних.

Транскрипція. Види транскрипції.

Принципи та основні засади чеської літературної вимови.

Основні правила вимови слів іншомовного походження, власних назв.

Лексикологія та лексикографія чеської мови

Лексикологія як наука про словниковий склад мови.

Лексичне і граматичне значення слова. Варіанти слова.

Системність словникового складу мови.

Поняття і значення. Внутрішня форма слова.

Структура значення слова.

Основні типи лексичних значень.

Метафора. Метонімія. Синекдоха.

Лексична омонімія та її типи.

Лексична синонімія. Типи лексичних синонімів.

Антонімія. Структурні типи антонімів.

Лексичний склад чеської мови.

Територіальні діалекти чеської мови.

Соціальні діалекти чеської мови.

Стилістичне розшарування лексики чеської мови.

Лексичний склад чеської мови з огляду на час входження до лексичної системи.

Експресивно-стилістична характеристика лексики чеської мови.

Характеристика лексичного складу чеської мови з огляду походження слів.

Характеристика словникового складу сучасної чеської мови за частотою і загальною вживаністю. Активна і пасивна лексика.

Фразеологія як розділ мовознавства, що вивчає фразеологічний склад мови. Основні ознаки фразеологізмів.

Системні зв'язки у сфері чеської фразеології.

Чеська лексикографія і фразеографія. Типи словників. Конспекти вступних статей до сучасних лінгвістичних словників чеської мови.

Морфеміка та словотвір чеської мови

Морфеміка як лінгвістична дисципліна. Морф і морфема. Типи морфів і морфем. Морфемний аналіз слова.

Словотвір як лінгвістична дисципліна. Загальні аспекти словотвору. Основні словотвірні відношення (*fundace a motivace*). Способи, процеси та засоби творення слів у чеській мові. Словотвірна будова слова. Словотвірна основа. Словотвірний формант. Чергування. Лексичне і словотвірне значення слова. Словотвірні класи. Словотвірні типи і підтипи. Словотвірний аналіз слова.

Ономасіологічні категорії.

Словотвір іменників.

Словотвір прикметників.

Словотвір дієслів.

Словотвір прислівників.

Утворення числівників.

Утворення займенників, прийменників, сполучників, часток, вигуків.

Морфологія чеської мови

Морфологія як лінгвістична дисципліна. Частини мови. Критерії поділу слів на частини мови.

Іменник. Загальна характеристика і граматичні категорії іменників. Іменники конкретні і абстрактні, загальні і власні, речовинні, збірні. Морфологічний аналіз іменників.

Число іменників. Рід іменників. Відмінок іменників.

Відмінювання іменників чоловічого роду.

Відмінювання іменників жіночого роду.

Відмінювання іменників середнього роду.

Відмінювання іменників іншомовного походження.

Дієслово. Загальна характеристика і граматичні категорії дієслів. Морфологічний аналіз дієслів.

Форми дієслова (*určité a neurčité*). Неозначені (*neurčité*) форми дієслова, їх значення, творення і вживання. Інфінітив. Дієприкметник активний і пасивний. Дієприслівники. Дієприслівник теперішнього і минулого часу.

Особа дієслова. Число дієслова. Час дієслова. Вид дієслова. Спосіб дієслова. Стан дієслова.

Дієвідмінювання. Основа теперішнього часу і основа минулого часу. Типи дієвідмінювання. Класифікація дієслів за формотворчим суфіксом основи минулого часу/інфінітивним. Класифікація дієслів за формотворчим суфіксом основи теперішнього часу.

I клас дієслів. Загальна характеристика. Типи дієвідмінювання *nese, peče, taže, tře, bere*.

II клас дієслів. Загальна характеристика. Типи дієвідмінювання *tiskne, míne, začne*.

III клас дієслів. Загальна характеристика. Типи дієвідмінювання *kryje, kupuje*.

IV клас дієслів. Загальна характеристика. Типи дієвідмінювання *prosí, trpí, sází*. Перехід дієслів між типами.

V клас дієслів. Загальна характеристика. Тип дієвідмінювання *dělá*.

Перехід дієслів між класами і типами.

Неправильні дієслова.

Прикметник як самостійна частина мови.

Дефініція прикметника. Функціонально-семантична характеристика.

Творення прикметників: від іменників, прислівників, дієслів. Найуживаніші словотвірні компоненти (суфікси -ní, -ný, -ský, -cký, -ový, -í, -ecí, -ův, -in, -itý, -ejší, -ější; префікси -pře, -pra, -na, -po, -při).

Граматичні категорії прикметника. Особливості відмінювання.

Характеристика зразків відмінювання (*mladý, jarní, šťasten, otcův, matčin*).

Ступенювання прикметників.

Система творення ступенів порівняння. Творення ступенів порівняння від інших основ. Синтаксичне оформлення ступеньованих прикметників. Зіставний аспект з українською мовою.

Розряди прикметників за значенням.

Якісні, відносні, присвійні прикметники, характеристика, взаємоперехід . Граматично-семантичні характеристики.

Визначення займенника. Лексико-граматична характеристика.

Розряди займенників за значенням. 1. *osobní personální (a zvrtné)*; 2. *přivlastňovací, posesivní* ; 3. *ukazovací, demonstrativní*; 4. *tázací, interogativní*; 5. *vztažná, relativní*; 6. *neurčitá, indefinitní*; 7. *záporná, negativní*. Характеристика.

Граматичні категорії займенників. Рід, число, відмінок *zájmen bezrodých já, ty, my, vy, se*.

Відмінювання займенників.

Характеристика займенникового відмінювання. Відмінювання займенників родових і неродових. Парадигма відмінювання *ten, náš*. Характеристика відмінювання *on, ona, ono; jenž, jež, jež*. Особливості парадигми *všechen, vše*. Відмінювання займенників родових за прикметниковим зразком. Невідмінюванні займенники.

Числівник в морфологічній парадигмі сучасної чеської мови.

Визначення числівника як самостійної частини мови. Загальна характеристика. Розряди числівників за значенням. Зіставний аспект з українською мовою.

Особливості займенникової парадигм числівників.

Характеристика відмінювання числівників. Прикметниковий тип відмінювання. Особливості іменникового типу. Відмінювання за зразком займенників. Невідмінюванні займенники. Особливості узгодження з іменниками.

Прислівник у морфологічній системі сучасної чеської мови. Визначення. Характеристика. Займенникові прислівники.

Групи прислівників за значенням. Прислівники модальні і стану.

Ступенювання прислівників. Вживання прислівників у контексті.

Сполучник. Характеристика. Структура сполучників. Сполучники сурядності та підрядності.

Прийменник. Характеристика. Розряди прийменників за походженням. Сполучуванність з відмінками.

Частка. Характеристика. Розряди часток.

Вигук. Характеристика вигуків.

Синтаксис чеської мови

Синтаксис як лінгвістична дисципліна. Речення і висловлювання. Член речення. Відношення між членами речення.

Модальні типи речень. Вираження заперечення у чеській мові.

Типи речень за структурою. Просте речення. Односкладне та двоскладне речення. Типи односкладних речень. Еквіваленти речень. Відхилення у структурі речення.

Підмет і способи його вираження.

Присудок і способи його вираження. Узгодження присудка з підметом.

Додаток і способи його вираження.

Означення і способи його вираження.

Обставина і способи її вираження.

Doplněk і способи його вираження.

Вирази, що не є членами речення.

Складносурядні речення. Відношення між реченнями у складносурядному реченні.

Складнопідрядні речення. Типи підрядних речень.

Синтаксичний аналіз.

Рекомендована література

1. Андерш Й.Ф., Матвієнко Т.І. та ін. Граматика чеської мови. – К. : Наук. думка, 1992.

2. Антоненко О., Лобур Н., Паламарчук О., Стрельчук Г., Шевченко М. Українсько-чеський словник лінгвістичної термінології. – Львів : Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2009.

3. Гасіл Ї., Лобур Н., Паламарчук О. Чеська мова для українців. Підручник. Частина 1. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2011.

4. Даниленко Л.І. Чеська мова. – К. : Довіра, 2007.

5. Ємчура Н.Р. Чеська мова в тестах : збірник тестових завдань : навчальний посібник. – Львів : ПАІС, 2018.

6. Новак Ї. Чесько-український словник. – К. : Чумацький шлях, 2008.

7. Осташ Л.Р. Методичні рекомендації і тестові завдання з морфології сучасної чеської мови (іменник). – Львів : ПАІС, 2010.

8. Осташ Л.Р. Вивчаймо чеську мову : збірник тестових завдань : навчальний посібник. – Львів : ПАІС, 2018.

9. Паламарчук О.Л., Антоненко О.В., Лобур Н.В. Із життя сучасної Чехії II. Навчальний посібник з аналітичного читання для студентів славістів 3–4 курсів. Друге видання, розширене і доповнене. – К. : Освіта України, 2014.

10. Українсько-чеські паралелі в текстах і ситуаціях. Розмовник / Й.Ф. Андерш, Л.І. Даниленко, О.Л. Паламарчук, В.М. Русанівський, В.Є. Федонюк. – К. : Довіра, 2006.
11. Чесько-український словник / [уклад. Й.Ф. Андерш та ін.]. – К.: Наукова думка, 1988–1989. – Т. 1–2.
12. Adam R., Beneš M., Bozděchová I., Jínová P., Martínek F., Prokšová H., Saicová Římalová L. Úvodní jazykový seminář: výklad a cvičení (s terminologickým slovníkem) [Електронний ресурс]. – Praha: Karolinum, 2014. – Режим доступу : <https://karolinum.cz/knihy/adam-uvodni-jazykovy-seminar-vyklad-a-cviceni-12729>
13. Akademická gramatika spisovné češtiny / Ftantišek Šticha a kol. – Praha : Academia, 2013.
14. Akademická příručka českého jazyka / Eds. Markéta Pravdová, Ivana Svobodová. – 2., rozšířené vydání. – Praha : Academia, 2019. – Режим доступу: <https://prirucka.ujc.cas.cz/>
15. Akademický slovník současné češtiny [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступу: <http://www.slovníkcestiny.cz/uvod.php>
16. Czech it UP. Čeština pro cizince 4. Učebnice / Darina Hradilová a kol. – Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2020. – 139 s. – <https://czechitup.upol.cz/uroven/b2/>
17. Czech it UP. Čeština pro cizince 4. Cvičebnice / Darina Hradilová a kol. – Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2020. – 68 s.
18. Čechová M. Čeština – řeč a jazyk / Marie Čechová, Miloš Dokulil, Zdeněk Hlavsa, Josef Hrbáček, Zdeňka Hrušková. – 3., rozšířené a upravené vydání. – Praha : SPN, 2011.
19. Čermák F. Idiomatika a frazeologie češtiny. – Praha : UK, 1982.
20. Daneš F. a kol. Český jazyk na přelomu tisíciletí. – Praha : Academia, 1997.
21. Dřevojánková J. Tvarosloví a syntax. Cvičebnice pro cizince / Jitka Dřevojánková – Praha : Univerzita Karlova v Praze ; Nakladatelství Karolinum, 2016. – 148 s.
22. Filipec J., Čermák F. Česká lexikologie. – Praha: Academia, 1985.
23. Grepl M. Karlík P. Skladba češtiny. – Olomouc : Votobia, 1998.
24. Havránek B., Jedlička A. Česká mluvnice. – Praha : SPN, 1981.
25. Havránek B., Jedlička A. Stručná mluvnice česká. – Praha: Fortuna, 2007.
26. Honzáková, M., Honzák, F., Romportl, M. Čtete je správně. Slovníček výslovnosti cizích jmen. 3., doplněné vydání. – Praha : Albatros 2004.
27. Houžvičková M., Hoffmannová J. Čeština pro překladatele. Základy teorie, interpretace textů, praktická cvičení. – Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2012.
28. Hrbáček J. Mluvnické rozbory a cvičení v češtině. – Praha : Univerzita Karlova, 1998.
29. Hubáček J. O českých slanzích. – Ostrava, 1981.
30. Hubáček J. Učebnice stylistiky. – Praha : SPN, 1987.
31. Hůrková-Novotná, J. Česká výslovnostní norma. – Praha : Scientia, 1995.

32. K diferenciaci současného mluveného jazyka. – Filozofická fakulta Ostravské univerzity, 1994.
33. Kořenský J. Český jazyk. – Opole, 1998.
34. Kořínek, J.M., Edhard, A. Úvod do fonologie. Praha : Academia, 2000.
35. Krčmová, M. Úvod do fonetiky a fonologie pro bohemisty. – Ostravská univerzita v Ostravě, 2007.
36. Krobotová M. Česká morfolgie. Cvičení. – Olomouc, 2005.
37. Kučera J., Zeman, J. Výslovnost a skloňování cizích osobních jmen v češtině. 1 – Anglická osobní jména. – Hradec Králové : Gaudeamus, 1998.
38. Kurimský A., Šišková R., Savický N. Ukrajinsko-český slovník. – Praha: Academia, 1994, 1996. – D. I.–II.
39. Luttererová J. Česká slovní zásoba a konverzační cvičení. – Praha : ISV nakladatelství, 2003.
40. Martincová O. Problematika neologizmů v současné spisovné češtině. – Praha : SPN, 1983.
41. Mluvnice češtiny. 1. Fonetika. Fonologie. Morfonologie a morfemika. Tvoření slov. – Praha: Academia, 1986.
42. Mluvnice češtiny. 2. Tvarosloví. – Praha : Academia, 1986.
43. Mluvnice češtiny. 3. Skladba. – Praha : Academia, 1987.
44. Němec J. Vývojové postupy české slovní zásoby. – Praha : SPN, 1968.
45. Nová slova v češtině. Slovník neologizmů 1 / Kol. autorů pod vedením Olgy Martincové. – Praha : Academia, 1998.
46. Nová slova v češtině. Slovník neologizmů 2 / Kol. autorů pod vedením Olgy Martincové. – Praha : Academia, 2004.
47. Nový akademický slovník cizích slov / Kol. autorů pod vedením Jiřího Krause. – Praha : Academia, 2005.
48. Nový encyklopedický slovník češtiny [Електронний ресурс] / Ed. Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová. – Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2017. – Sv. 1–2. – Режим доступа: <https://www.czechency.org/slovník/>
49. Pala K., Všianský J. Slovník českých synonym. – Praha, 1994.
50. Palková, Z. Fonetika a fonologie češtiny. 2.vyd. – Praha: Karolinum, 1997.
51. Poštolková B. Odborná a běžná slovní zásoba současné češtiny. – Praha : Academia, 1984.
52. Poštolková B., Roudný M., Tejnor A. O české terminologii. – Praha : Academia, 1983.
53. Pravidla českého pravopisu / Ústav pro jazyk český AV ČR. – Praha: Academia, 2005. – 391 s.
54. Příruční mluvnice češtiny / Ed. Petr Karlík, Marek Nekula, Zdenka Rusínová. – Vydání 2., opravené. – Praha : Lidové noviny, 2012.
55. Romportl, M. Základy fonetiky. 6.vyd. – Praha: SPN, 1989.
56. Slovník české frazeologie a idiomatiky / František Čermák a kol. – Praha : Leda, 2009–2016. – Díl.1–5.
57. Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost / [hl. red J. Filipec, F. Daneš, J. Machač, V. Mejstřík]. – Praha: Academia, 2010.

58. Slovník spisovného jazyka českého / [za red. ved. B. Havránka]. – Praha: Academia, 1989. – Sv.1–8.

59. Sochová Z., Poštolková B. Co v slovnících nenajdete. Novinky v současné slovní zásobě. – Praha, 1994.

60. Svozilová N., Prouzová H., Jirsová A. Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení. – Praha: Academia, 2005.

61. Trnková A. Cvičení z české mluvnice pro cizince. – Praha : ISV nakladatelství, 1998.

62. Velká akademická gramatika spisovné češtiny. I. Morfologie: Druhy slov / Tvoření slov. Část 1. Část 2. / Ftantišek Šticha a kol. – Praha : Academia, 2018.

63. Zeman J. Výslovnost a skloňování cizích osobních jmen v češtině. Hradec Králové: Gaudeamus. 2 – Severská osobní jména, 2000; 3 – Románská osobní jména, 2002; 4 – Francouzská osobní jména, 2003; 5 – Italská, holandská a albánská osobní jména, 2005; 6 – Polská, maďarská, estonská a latinská osobní jména, 2006.

Історична грамати́ка чеської мови

Історична грамати́ка чеської мови як лінгвістична дисципліна. Періодизація історії чеської мови. Найвизначніші писемні пам'ятки. Джерела до вивчення історії чеської мови. Діалекти чеської мови.

Розвиток чеського правопису та пунктуації.

Праслов'янська мова та її фонологічний розвиток. Зміни у системі голосних. Зміни у системі приголосних. Метатеза.

Явище стягнення голосних у чеській мові та його наслідки для фонологічної та морфологічної систем чеської мови.

Зміни редукованих голосних та їх наслідки для фонологічної та морфологічної систем чеської мови. Деназалізація носових голосних.

Фонологічна система прачеської мови. Зміна $dz' > z'$. Прачеська депалаталізація.

Переголос $'ä > ě$.

Зміна $g > y > h$. Виникнення консонанта $ř$. Поява консонанта f . Розвиток консонанта v .

Складотворчі звуки r, l . Розвиток побічних складів.

Переголос $'o > ě$. Переголос $'u > i$.

Основна історична депалаталізація.

Зміна $ě > e$ (втрата йотації). Дифтонгізація $ó > uo$. Монофтонгізація $uo > ú$ ($ũ$).

Дифтонгізація $ý > ej$. Дифтонгізація $ú > ou$. Зміна $u > i$. Монофтонгізація $ie > í$. Зміна $é > í$. Зміна $aj > ej$. Становлення наголосу.

Зміни звуків у потоці мовлення. Протетичні і гіатові приголосні. Асиміляція за дзвінкістю/глухістю. Дисиміляція. Інші зміни звуків у потоці мовлення.

Загальна характеристика морфологічного розвитку чеської мови

Рекомендована література

1. Осташ Л.Р. Вивчаймо чеську мову : збірник тестових завдань : навчальний посібник / Любов Осташ. – Львів : ПАІС, 2018. – 164 с.
2. Bělič J. Malý staročeský slovník / Jaromír Bělič, Adolf Kamis, Karel Kučera. – Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1978. – 707 s.
3. Komárek M. Historická mluvnice česká. 1. Hlásokloví / Miroslav Komárek. – Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1958. – 179 s.
4. Komárek M. Dějiny českého jazyka / Miroslav Komárek. – Brno : Host, 2012. – 273 s.
5. Kosek P. Historická mluvnice češtiny I / Pavel Kosek. – Brno : Masarykova univerzita, 2014. – 302 s. – Режим доступу: <https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/130625/monography.pdf>
6. Kosek P. Historická mluvnice češtiny – překlenovací seminář [Електронний ресурс] / Pavel Kosek. – Brno : Masarykova univerzita, 2014. – 112 s. – Режим доступу: <https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/131101/monography.pdf>
7. Lamprecht A. Historická mluvnice češtiny / Arnošt Lamprecht, Dušan Šlosar, Jaroslav Bauer. – Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1986. – 424 s.
8. Máček V. Etymologický slovník jazyka českého / Václav Machek. – Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2010. – 866 s.
9. Marešová H. Zákady historické mluvnice češtiny s texty k rozboru / Hana Marešová. – Olomouc, 2008. – 130 s.
10. Nový encyklopedický slovník češtiny [Електронний ресурс] / Ed. Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová. – Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2017. – Sv. 1–2. – Режим доступу: <https://www.czechency.org/slovník/>
11. Pleskalová J. Stará čeština pro nefilology / Jana Pleskalová. – Brno : Masarykova univerzita, 2009. – 150 s.
12. Porák J. Chrestomatie k vývoji českého jazyka (13.–18. století). – Praha : SPN, 1979. – 407 s.
13. Rejzek J. Český etymologický slovník / Jiří Rejzek. – Praha : Leda, 2015. – 823 s.
14. Večerka R. Staroslověnština v kontextu slovanských jazyků. – Olomouc ; Praha, 2006. – 273 s.
15. Výbor ze starší české literatury (školní vydání) / Hl. ed. Alena M. Černá. – Praha : Academia, 2015. – 83 s.
16. Databáze Manuscriptorium [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.manuscriptorium.com/cs>
17. Diachronní část Českého národního korpusu (DIAKORP) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ucnk.ff.cuni.cz/cs/>, <https://www.korpus.cz/>
18. Vokabulář webový [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступу: <https://vokabular.ujc.cas.cz/>

Історія чеської літератури

Зародження писемності на території Чехії. Діяльність Кирила та Мефодія.

Літературна спадщина Великої Моравії.

Мовна проблема у літературі Великої Моравії. Боротьба між латинською та старослов'янською мовними традиціями.

Зародження жанру хроніки у чеській літературі. Хроніка Козьми Празького.

Перші чеські літературні пам'ятки. Життя святих Людмили та Вацлава

Чеська література у XIII – XIV ст. Розвиток міської літератури. Творчість Т. Штітного, Сміля Фляшки.

Гуситська епоха у чеській літературі. Діяльність Яна Гуса та його послідовників: Яна Рокицани, Цтібора Товачовського з Цімбурка, Петра Хельчицького, Мікулаша Біскупця з Пелгржімова.

Чеська література кінця XV – початку XVII ст. Особливості чеського Ренесансу. Творчий шлях Даніела Адама з Велеславіна, Їржі Мелантріха, Богуслава Гасіштейнського з Лобковіц, Вацлава Гаєка з Лібочан, Мартіна Кутгена, Яна Благослава, Мікулаша Дачицького, Шимона Ломницького.

Чеська література у XVII ст.. Занепад чеської культури після завоювань Габсбургів. Діяльність Я. А. Коменського.

Чеська література наприкінці XVII ст. – XVIII ст. Поняття про чеське Національне відродження.

Творча та наукова діяльність Й. Добровського.

Чеська просвітницька поезія. Творчість В. Тама. Поетична школа А. Пухмаєра.

Культурно-просвітницька діяльність П. Й. Шафарика, Ф. Палацького. Поняття про «панславізм».

Творчість та наукова діяльність Й. Юнгмана.

Я. Коллар та його поема «Дочка Слави».

Особливості розвитку чеського романтизму.

В. Ганка та Й. Лінда – автори Краледворського та Зеленогорського рукописів.

К. Г. Маха – вершина чеського романтизму.

Чеська романтична проза. Творчість П. Хохолоушка.

Пізній романтизм у чеській літературі, його особливості та представники.

Зародження реалізму у чеській літературі.

Поетична та прозова творчість К. Сабіни. Роль К. Сабіни у чеській культурі.

Поетична творчість Й. В. Фріча. Українська тематика у творчості Й. В. Фріча.

Розвиток чеського театру у середині XIX ст. Творчість Й. К. Тила.

Особливості творчості Б. Немцовой. Фольклорний елемент у творчості письменниці.

Сатирична творчість К. Гавлічка-Боровського. К. Гавлічек-Боровський і Україна.

Розвиток чеської балади та творчість К. Я. Ербена.

Творчість Я. Неруди – вершина розвитку чеського реалізму.

Творчий шлях В. Галека.

Особливості творчості К. Светлої.
Г. Пфлегер-Моравський та його творчість. Роман
Г. Пфлегера-Моравського «З малого світу»: робітничий рух у Чехії.
Творчий шлях С. Чеха.
Патріотична поезія В. Сладека.
Поезія Я. Врхліцького.
Ю. Зеєр та його творчий шлях.
Творчість Е. Красногорської. Лібрето для опер Б. Сметани («Поцілунок»,
«Таємниця»).

Історична проза А. Їрасека, В. Бенеша-Тршебізького та З. Вінтера.
Поезія Й. С. Махара.
Творчість О. Бржезіни.
Ф. Гельнер: особливості творчого доробку.
Ї. Маген: творчий шлях.
Творчість В. Дика.
Поезія П. Безруча.
Особливості розвитку чеської літератури на межі ХІХ – ХХ ст.
Виникнення нових напрямків та течій.

Творчий шлях А. Сташека.
Особливості прози К. М. Чапека-Хода.
Чеська література у період міжвоєнного двадцятиліття.
Поезія Ї. Волькера.
Поетичний шлях С. К. Неймана.
Поезія Ї. Горжейші.
Сатирична творчість Я. Гашека.
Тема Закарпаття у творчості Івана Ольбрахта.
Карел Чапек – фантаст. Оповідання, романи та п'єси К. Чапека.
Я. Йон та його проза
М. Маєрова: проблематика творчості.
В. Ванчура: творча та культурна діяльність.
Прозова творчість К. Нового.
Творчий шлях Е. Басса.
Поезія Ї. Гаусмана.
Поняття легіонерської чеської літератури (Р. Медек, Ф. Лангер, Й. Копта).
Чеська література у 40–60-х рр..
Поезія Ф. Галаса.
Творчий шлях Я. Сейферта.
Поезія В. Незвала.
Особливості творчості М. Пуйманової.
Проза Гези Вчелічки.
Роман-репортаж Т. Сватоплука.
Творчість Йозефа та Марії Томанів.
Літературний процес у 70–80х рр.
Творчість М. Кундери. Постмодерністські елементи у творчості
М. Кундери.

Розвиток історичного роману у 70–80-х рр. Творчість Ф. Кожіка, М. В. Кратохвіла, В. Капліцького, В. Неффа.

Б. Грабал та його творчий шлях.

Психологічний роман у чеській літературі другої половини ХХ ст. Творчість Л. Фукса.

Антивоєнна проза у 70–80-х рр., творчість Н. Фріда, Я. Отченашека, Л. Фукса Я. Дрди, Й. Шкворецького. Відмінність у зображенні воєнних подій 1941–45 рр. у творах представників офіційної та підпільної літератури.

Тема чеського села та будівничий роман у творчості Я. Козака та Б. Ржіги, І. Кліми. Розбіжності у поглядах письменників на чеську та словацьку дійсність 50–70-х рр. (офіційна та підпільна література).

Особливості творчості Ї. Марека.

Чеська наукова фантастика другої половини ХХ ст. Творчість А. Плудека, О. Неффа.

Чеська офіційна література, література у підпіллі та у еміграції 50–80-х рр. ХХ ст.: загальна характеристика. Взаємодія між різними напрямками та течіями (соцреалізм, бітництво, постмодернізм)

Сучасний стан розвитку чеської літератури (від 1989 до сьогодні).

Чесько-українські літературні зв'язки у другій половині ХХ ст. – початку ХХІ ст. Чеська літературна критика у другій половині ХХ ст. – початку ХХІ ст.

Рекомендована література

1. Брилинська Н., Моторний О. Історія чеської літератури: від зародження до середини ХХ ст.: збірник тестових завдань / Н. Брилинська, О. Моторний. – Львів : ПАІС, 2019.
2. Antologie nové české literatury 1995–2004 / Eds. Kopáč R., Jirkalová K. – Praha : Fra, 2004.
3. Bělíček P. Dějiny české literatury v statistických grafech a tabulkách I Od počátků k baroku. – Praha, 2008.
4. Bělíček P. Dějiny české literatury v statistických grafech a tabulkách II Od baroku po májovce. – Praha, 2008.
5. Bělíček P. Dějiny české literatury v statistických grafech a tabulkách III Od májovců po poetismus. – Praha, 2008.
6. Bělíček P. Dějiny české literatury v statistických grafech a tabulkách IV Od poetismu do válečných let. – Praha, 2008.
7. Černý V. Staročeská milostná lyrika. – Praha, 1948 (originál), 1999.
8. Dějiny české literatury. Díl I.–IV. – Praha, 1959–2008.
9. Holý J., Janáčková J., Lehár J., Stich A. Česká literatura od počátku k dnešku. – Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998.
10. Ilustrovaný encyklopedický slovník. – Praha, 1982.
11. Hrábak J. Průvodce po dějinách české literatury. – Praha, 1976.
12. Janoušek P. Přehledné dějiny české literatury. – Praha, 2012.
13. Janoušek P. Dějiny české literatury. – Praha, 2008.
14. Lehár J. Nejstarší česká epika. – Praha, 1983.

15. Panorama české literatury. – Olomouc, 1994.
16. Přehledné dějiny české literatury. – Praha, 1996.
17. Slovník českých spisovatelů. – Praha, 1964.
18. Vlašínová D. Dějiny české literatury 19. stol. – Praha, 2007.
19. Voisine-Jechová H. Dějiny české literatury. – Praha, 2005.
20. Česká literatura od počátku k dnešku. – Praha, 1998.
21. Písňe nad Vltavou / Пісні над Влтавою. Krátká antologie české poezie. – Kyjev, 2002.

Интернет-джерела:

22. http://kcjl.upol.cz/kombcj/studijni_opory/soucasna_ceska_literatura.pdf
23. <https://www.czechlit.cz/cz/feature/ceska-proza-po-roce-2000/>
24. <https://www.czechlit.cz/cz/feature/soucasna-ceska-poezie/>
25. <https://www.literarni.cz/>
26. <https://www.czechlit.cz/cz/>
27. <https://www.psivino.cz/>
28. https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%A1_literatura
29. <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/>
30. <https://vesmir.cz/cz/rubrika/nad-knihou>
31. <https://www.advojka.cz/>
32. <https://www.soucasnaliteratura.cz/soucasna-ceska-litratura/>
33. <https://www.czechlit.cz/cz/feature/ceska-proza-po-roce-2000/>

Вступ до слов'янської філології

Історія розвитку слов'янської філології як наукової дисципліни.

Філологія як комплекс лінгвістичних і культурно-історичних дисциплін.

Слов'янська філологія як галузь філологічних знань. Об'єкт та предмет слов'янської філології.

Зародження та становлення слов'янської філології. Історія західнослов'янської філології. Історія східнослов'янської філології. Історія південнослов'янської філології. Історія слов'янської філології в неслов'янських країнах.

Історія і традиції слов'янської філології у Львові.

Сучасні слов'янські народи.

Географічна, політична та етнічна карти сучасних слов'янських народів.

Мова і література, культурні, наукові та навчальні славістичні центри сучасних слов'янських народів.

Східнослов'янські літературні мови і найважливіші ознаки діалекту, що ліг в їх основу.

Західнослов'янські літературні мови і найважливіші ознаки діалекту, що ліг в їх основу.

Південнослов'янські літературні мови і найважливіші ознаки діалекту, що ліг в їх основу.

Мови світу. Індоевропейська сім'я мов. Група слов'янських мов. Праслов'янська мова.

Класифікація слов'янських мов. Генетична спорідненість слов'янських мов.

Слов'янські мови в складі індоевропейської сім'ї мов.

Праслов'янська мова. Періодизація історії праслов'янської мови. Діалектне членування праслов'янської мови.

Проблеми етногенезу давніх слов'ян. Гіпотези та концепції прабатьківщини слов'ян

Територія давніх слов'ян. Теорії прабатьківщини слов'ян. Дунайсько-карпатська теорія. Вісло-одерська теорія. Вісло-дніпровська теорія.

Розширення території слов'ян на початку та у середині I тисячоліття н.е. Розпад слов'ян на дві гілки – західну і східну. Заселення слов'янами Балканського півострова.

Відомості про слов'ян у античних авторів. Римські автори про слов'ян. Готські джерела про слов'ян. Візантійські автори про слов'ян. Східні автори про слов'ян.

Рекомендована література

1. Баран В. Д. Давні слов'яни. Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1998. 336 с.

2. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.). Курс лекцій: Навчальний посібник / В. І. Яровий, П.М. Рудяков, В. П. Шумило та ін. Київ: Либідь, 2001. 632 с.

3. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології: Підручник. Київ: ВЦ “Академія”, 2008. 344 с.

4. Чучка П. П. Вступ до слов'янської філології. Частина 1: Навчальний посібник. Київ: НМК ВО, 1988. 80 с.

5. Чучка П. П. Вступ до слов'янської філології. Частина 2: Навчальний посібник. Київ: НМК ВО, 1989. 76 с.

Теорія і практика перекладу

Історія перекладу.

Теорія перекладу як наукова дисципліна.

Еквівалентність, адекватність та цінність перекладу.

Переклад як міжмовна трансформація.

Контекст при перекладі.

Види відповідників при перекладі.

Відтворення фразеологізмів при перекладі.

Безеквівалентна лексика та способи її передачі у перекладах.

“Неправдиві (фальшиві) друзі” перекладача.

Лексичні та граматичні трансформації при перекладі.

Рекомендована література

1. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Посібник. Київ, 2003. 280 с.

2. Korunets I. V. A Course in the Theory and Practice of Translation = Корунец І.В. Теорія і практика перекладу. Київ: Вища шк., 1986. 174 с.
3. Korunets I. V. Theory and Practice of Translation = Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: Нова Книга, 2000. 446 с.
4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. Вінниця: Нова Книга, 2003. 160 с.
5. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2008. 512 с.
6. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова Книга, 2006. 592 с.